

отъ Нег. Вел. Царь Фердинандъ, така и отъ Нег. Вел. Царь Борисъ III, днесъ тоя Музей е въ разцвѣта на своето развитие и научна дейност.

Особено презъ последнитѣ години, когато Музея можа да се снабди съ една нова пристройка, въ която да се обзаведатъ модерни лаборатории, и когато Министерството на народната просвѣта командирова въ тоя музей учители, проявили се съ особенъ интересъ къмъ изучаване на отечествената ни природа, отъ т гава въ Царския Естествено-Исторически Музей почна да се развива и интензивна планомѣрна научна дейност.

Снабдяването на музея съ подходенъ научно подготвенъ персоналъ, предприемането на множество научни екскурзии и експедиции изъ всички краища на България, дадоха въ резултатъ богати сборове отъ фауната и флората на нашата още слабо позната страна. Много отъ тия експедиции, особено тия предприети изъ слабо познатитѣ въ природонаучно отношение високи планини: Пиринъ, Централни Родопи и Странджа планина бѣха организирани и ржководени лично отъ Негово Величество Царь Борисъ III и дадоха разбира се ценни научни резултати и сбирки. Царския Музей стана презъ последнитѣ години истински наученъ център и огнище за положителна наука, целяща опознаването на природнитѣ богатства и красотитѣ на нашето отечество. По своята уредба и дейностъ тоя най-богатъ на Балканския полуостровъ природонаученъ музей, далечъ надмина своите сродни даже и въ цѣла Южна Европа.

Въ Царския Естествено-Исторически Музей, помѣстенъ въ инѣкъ старо овехтяло и тѣсно здание на юго-источния жгъль на Двореца, е събрано всичко, шо е могло да се намѣри по фауната и флората на България и Балканския полуостровъ. Наредъ съ нашитѣ, тукъ сѫ подредени и по-главнитѣ чуждеземни (екзотични) представители отъ цѣлото животно царство, като почнемъ отъ най-нишитѣ организми и стигнемъ до най-вишитѣ млѣкопитающи—маймунитѣ. Всички естествено-исторически сбирки и материали отъ представителите на животното и растителното царство, художествено препарирани, като живи застанали въ своите най-разнообразни естествени пози; подредени по строго-

наученъ планъ и съхранявани по единъ образцовъ начинъ, изпълватъ цѣли 20 голѣми зали. Тѣ сѫ достояние на всѣки, който се интересува и иска да види събрана на едно малко място цѣлата българска природа.

Най-добре разработена, най-богата на видове и най-многочленно е представена фауната на птиците. Благодарение на голѣмия наученъ интересъ който Царь Фердинандъ е ималъ къмъ тая група животни, тукъ сѫ събрани повече отъ 4500 препарирани и подредени птици, принадлежащи на около 2300 видове, събрани главно отъ България и Балканския полуостровъ. Освенъ изложениетѣ Музея има повече отъ 15,000 екземпляри птици, запазени като кожи. Къмъ тѣхъ има сбирка отъ 3166 екземпляра яйца, принадлежащи на около 500 вида. Сбирката отъ птици е една отъ първите на континента. Само тукъ можете да видите цѣлото онова богатство и разнообразие, което представлява птичето царство у насъ и чужбина. Отъ чудни по-чудни форми и цѣютозе отъ най-малките разноцвѣтни колибри, до най-гомитѣ камилски птици. Всички като живи застанали по мястата си, чакатъ посетители и любители на природата да имъ се ненагледатъ.

Сбирката отъ бозайниците (*Mammalia*), е представена съ около 500 екземпляри, принадлежащи на повече отъ 200 видове. Особено впечатление правятъ въ тоя отдѣлъ богатите сбирки отъ прелипи, горски и полски мишки. А величественъ е изгледа на двата художествено препарирани европейски бизони (*Bison bonasus*), съ каквито могатъ да се гордеятъ само малко световни музеи, Бизонътъ, тоя най-едъръ европейски бозайникъ е вече почти изчезналъ въ диво състояние; такова е и черноморскиятъ тюленъ (*Pelagius monachus*), който сѫщо така е представенъ съ единъ едъръ $2\frac{1}{2}$ м. дълъгъ екземпляръ. Въ сѫщата зала си но впечатлени правятъ и З-тѣхъ едри екземпляра лъвове, великолепно препарирания леопардъ, кървожадния рисъ (*Felis linx*) сѫщо така вече почти изчезналъ изъ нашите гори, видритѣ, глиганитѣ, антилопитѣ, мечкитѣ и пр. Тука е изложенъ и красивия бѣлъ еленъ, стрелянъ лично отъ Царь Борисъ III.

Благодарение на ново построеното помѣщение, презъ тая година можа да